

A Fővárosi Ítéltábla dr. Gál Anna ügyvéd (fél címe 1) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű és III.rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek - a Dr. Papp Katalin Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Papp Katalin Gabriella ügyvéd) által képviselt - a fél neve jogutódjaként - alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék 2014. március 19. napján kelt 25.P.28.316/2008/87. számú ítélete ellen az alperes részéről 88. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés, valamint a II-III. rendű felperesek részéről Pf/2. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg együttesen az I-III. rendű felpereseknek 100.000 (Egyszázezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt 440.600 (Négyszáznegyvenezer-hatszáz) forint fellebbezési, illetőleg csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. rendű felperes ... özvegye, a II-III. rendű felperesek a közös gyermekeik. ..., aki évek óta ismert és kezelt rheumatoid arthritiben szenvedett, az ügyeletes háziorvos beutalását követően 2007. február 25-én került felvételre az alperesi jogelőd sürgősségi betegellátó osztályára, ugyanis előző nap heves ízületi panaszai voltak, fájlalta bal térdét, láza és hasmenése volt. Kórházi tartózkodása során gyomor- és nyombéltükrözést, hasi ultrahangvizsgálatot, továbbá röntgen, vér és ortopédiai vizsgálatokat végeztek, EKG is készült. Kialakult veseelégtelensége miatt infúziós és szteroid kezeléseket kapott, amelyek hatástalannak bizonyultak. Laborértékei folyamatosan romlottak és urémiás lett, 2007. február 27-én már kontaktusképtelen állapotban - konzíliumot követően - az intenzív osztályra került, gépi lélegeztetése is

szükségessé vált. Ekkor bal oldali tüdőgyulladása és agyödémája is kialakult. A kora esti órákban epilepsziás jellegű rosszullétet követően keringésleállás következett be, sikertelen újraélesztést követően február 27-én 23 óra 25 perckor elhunyt. ... halálát a boncjegyzőkönyv szerint a heveny veseelégtelenség, a septicotoxikus állapotához társuló szívkimerülés és agytörzsi beékelődés okozta.

Az I. rendű felperes a házastársával együtt élt a tulajdonukat képező ingatlanban, amelyhez veteményes kert tartozott, sertést, valamint csirkéket tartottak. Férje halálát követően az I. rendű felperes az állattartással felhagyott, egy szomszéd segítségére szorul, akinek a kerti munkák elvégzéséért alkalmanként pénzt fizet. A II. rendű felperes szüleihez közel, ugyanabban az utcában lakik, naponta megfordult szüleinél, akik segítségére voltak gyermekei ellátásában. A III. rendű felperes ugyancsak ...en lakik, távolabb a szülői háztól, a munkahelye és gyermekei nevelése miatt nem látogatja naponta édesanyját, azonban ételkészítésével és főttétel biztosításával támogatja őt. A temetés költségei 1.1115.100 forintot tettek ki, amelyből az elhunyt életbiztosításából 362.100 forint megtérült. Az Egészségbiztosítási Felügyelet megállapította, hogy orvosszakmai szempontból ... egészségügyi ellátása során nem történt mulasztás.

Az I-III. rendű felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes nem vagyoni kárigényét 5.000.000 forintban, a II. és a III. rendű felperes személyenként 2.000.000 forintban jelölték meg. Vagyoni kártérítés címén az I. rendű felperes a meg nem térült 753.000 forint temetési költségére, továbbá havi 10.000 forint járadék megtérítésére tartott igényt, ugyanis a ház körüli munkákban kisegítő alkalmazása vált szükségessé.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Álláspontja szerint az alperes mindenben a szakma szabályai szerint járt el. A perben elsőként beszerzett igazságügyi szakértői vélemény nem igazolta a felperes állítását, miszerint ... halálát az alperes mulasztása okozta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 3.000.000 forintot, a II. rendű felperesnek 800.000 forintot, míg a III. rendű felperesnek 500.000 forintot és ezen összegek után 2007. február 27-étől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 753.000 forintot és ennek 2007. március 1-jétől a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, továbbá 2014. január 14-ig 40.000 forint lejárt járadékot, annak járulékaival együtt, és 2015. január 1-jétől az I. rendű felperesnek évenként előre minden év január 10. napjáig esedékesen 5.000 forintot. Ezt meghaladóan az I-III. rendű felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I-III. rendű felpereseknek együttesen 252.000 forint plusz áfa összegű perköltséget. Rendelkezése szerint az alperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 472.380 forint illetéket az állam viseli. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a Budapest Környéki

Törvényszék Gazdasági Hivatala bevételi számlájára 240.650 forint állam által előlegezett szakértői díjat.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás során több szakértői véleményt szerzett be. Az igazságügyi orvosszakértői intézet véleménye szerint ... ellátása során szakmai szabályszegés nem történt. A rendkívül gyorsan kialakuló és lezajló haláloki jelentőségű veseelégtelenség hátterére még a boncolás sem adott választ. Az intézet részéről bevont ortopédus, mozgásszervi rehabilitációs szakorvos úgy nyilatkozott, hogy ...nál az ízületi punkció elvégzése szükséges lett volna, valószínűsíthető azonban, hogy sem ez, sem az antibiotikum adása a septicus állapot kimenetelét már nem, csak a betegség kórlefolyását befolyásolta volna. A perben kirendelt infektológus szakértő megállapítása szerint ... halálát kezeletlen vérmérgezés következményeként kialakuló heveny veseelégtelenség, szívkimerülés és az agytörzsi beékelődés okozta. A beteg élete megfelelő kezelés mellett 80%-os eséllyel megmenthető lett volna. Kifejtette: a beteg a kórházi kezelés második napján már kialakult szepszisben szenvedett, míg a harmadik napon annak végstádiumába került. Az infektológus a szepszis hat általános tünetét sorolta fel, amelyből ...nál két jellemző paraméter is jelentkezett, pulzusa szapora volt és fehérvérsejt száma csökkent. Véleménye szerint atipikus szepszis nem létezik, láz hiányában gondolni kellett volna annak fennállására, az alperes elmulasztotta a beteg vérvizsgálatának bakteriológiai tenyésztését, amely akkor is kötelezettsége lett volna, ha a beteg nincs lázas állapotban. A szakvéleményekben rejlő ellentmondások feloldására az elsőfokú bíróság a szakértőket szóban is meghallgatta. Az igazságügyi szakértői intézet részéről ... előadta, hogy a beteg tünetei nem voltak egyértelműek, de az kétségtelen tény, hogy infektológus bevonásával máshogy alakulhatott volna a betegség kimenetele. Úgy nyilatkozott, hogy néhány kivételtől eltekintve egyetért az infektológus szakértő álláspontjával. Az elsőfokú bíróság minderre tekintettel ... infektológus szakértő véleményét fogadta el ítélezése alapjául, aki határozottan állította, hogy a kezelés elmaradása, valamint a halál bekövetkezte között okozati összefüggés áll fenn, és annak részletekbe menő meggyőző magyarázatát adta. A temetési költség kapcsán nem fogadta el az alperes azon érvelését, miszerint az mindenki életében felmerül, ezért annak megítélése nem lehetséges, a számlával igazolt temetési költséget ezért indokolt, az alperesre áthárítható költségnek tartotta. Ezen túlmenően vagyoni kártérítésként az alperest évi 5.000 forint házkörüli kisegítő többletköltsége megfizetésére kötelezte, figyelemmel arra, hogy a havi 10.000 forint összegű járadékot eltúlzottnak ítélte. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során értékelte, hogy az I. rendű felperes hosszú házasság után veszítette el házastársát. Figyelembe vette, hogy a II-III. rendű felperesek édesapjukat veszítették el. Értékelte, hogy ... régóta meglévő, súlyos alapbetegségben szenvedett, időnként mozgásában akadályozva volt. Tekintetbe vette azt is, hogy a II. rendű felperes napi kapcsolatban volt szüleivel, a III. rendű felperes esetében azonban ez nem állapítható meg, azonban nem vitatható, hogy mindketten ragaszkodtak édesapjukhoz, és szülőjüket veszítették el.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, annak elsődlegesen megváltoztatásával a keresetet teljes egészében elutasító döntés meghozatalát kérve, másodlagosan az I. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítést 800.000 forintra, a II. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 400.000 forintra, míg a III. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítést 200.000 forintra kérte leszállítani. Vitatta és elutasítani kérte a temetési költséget is, ugyanis az a perbeli káreseményről függetlenül, minden ember vonatkozásában felmerül. Sérrelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában nem tért ki arra: az általa beszerzett, kiegészített igazságügyi orvosszakértői vélemény megállapításait milyen okból nem vette figyelembe, azt gyakorlatilag kizárta a bizonyítékok sorából. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság kizárólag ... infektológus szakvéleményét vette ítélezése alapjául, annak ellenére, hogy az azt megelőzően, illetőleg ezt követően keletkezett alap- és kiegészítő szakvélemények, amelyek komplex igazságügyi szakvélemények, megcáfolták annak megállapításait. Kifogásolta, hogy ... 2006. augusztus 28-án kelt laboratóriumi lelete perdöntő bizonyíték, de említésre sem került az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában. A perbeli időszakot fél évvel korábban megelőző időpontban a reumatológiai szakrendelés által kért laboratóriumi vizsgálat során 189 mg/l CRP értéket rögzítettek, amely egyértelműen arra utal, hogy a néhai súlyos alapbetegsége volt ilyen paraméterrel jellemezhető, holott ekkor még nem volt septicus állapotban. Sérrelmezte, hogy ennek kapcsán az elsőfokú bíróság a kiegészítő orvosszakértői vélemény további kiegészítésére irányuló bizonyítási indítványát indokolás nélkül mellőzte. Nem fogadható el az elsőfokú bíróság azon érvelése, miszerint azért fogadja el ... szakértő véleményét, mert ő rendelkezik a legnagyobb tapasztalattal e területen és az általa tett megállapítások mindenben helytállóak, ugyanis ez a megállapítás tényekkel nem került alátámasztásra. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása során is tévedett az elsőfokú bíróság, nem vette ugyanis kellő súllyal figyelembe, hogy ... régóta súlyos alapbetegségben szenvedett. Állapota nem javulhatott volna, abban folyamatos romlás, illetve stagnálás volt előre jelezhető, függetlenül az alperes tevékenységétől.

A II-III. rendű felperesek csatlakozó fellebbezésükben a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítést 1.200.000 forintra, a III. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítést 1.000.000 forintra kérték felemelni. Kiemelték, hogy a II-III. rendű felpereseknek sérült a teljes családban éléshez, valamint az egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi joga, tragikus hirtelenséggel veszítették el édesapjukat, édesapjuk halála pszichikailag is megviselte őket.

Az I-III. rendű felperesek fellebbezési ellenkérelme ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Kiemelték: a szepszis felismerésének, kezelésének megfelelőse infektológiai szakkérdés, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor infektológus szakértőt vont be az eljárásba. Utaltak arra is, hogy ... belgyógyász szakértő személyes meghallgatása során lényegében egyetértett az infektológus szakértővel. Állításuk szerint a per adataiból megállapítható, hogy ... súlyos septicus állapota az alperesnek felróhatóan maradt

rejtve, amely drasztikusan csökkentette túlélési esélyét. Az alperesnek legalább egy infektológiai konzíliumot kellett volna összehívnia annak érdekében, hogy a szeptikus állapot fennállását kizárják. További hivatkozásuk szerint az alperes által hivatkozott 2006. augusztus 28-i laboratóriumi lelet a perben nem bír jelentőséggel, ugyanis az alperesnek a perbeli ellátás idején rendelkezésre álló adatokból, így az elhunyt gyulladást jelző magas CRP értékéből kellett volna kiindulnia és tekintettel kellett volna lennie arra is, hogy a beteg panaszai nem voltak rheumatoid arthritis specifikusak.

Az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest a házkörüli kisegítés címén vagyoni kártérítésre kötelező rendelkezését meghaladó, valamint a nem vagyoni kárigények tekintetében az I. rendű felperes vonatkozásában a 3.000.000 forintot, a II. rendű felperes vonatkozásában az 1.200.000 forintot, illetőleg a III. rendű felperes vonatkozásában 1.000.000 forintot meghaladó részében elutasító döntése fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett [Pp. 228. § (4) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság ítéletének jogerőre emelkedett rendelkezéseit a Fővárosi Ítéltábla felülbírlata nem érintette.

Az alperes fellebbezése, és a II-III. rendű felperesek csatlakozó fellebbezése egyaránt megalapozatlan.

A jogvitát arra figyelemmel kellett elbírálni, hogy az I. rendű felperes férje, a II-III. rendű felperesek édesapja és az alperes között - társadalombiztosítási elemekkel is átszőtt -, a megbízási és a vállalkozási szerződés jellemzőit magában foglaló polgári jogi jogviszony jön létre, amelynek megszegése - hibás teljesítése - esetén az alkalmazandó kártérítési jogkövetkezmény feltételeit a káresemény idején hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég. Ptk.) 318. § (1) bekezdése alapján érvényesülő régi Ptk. 339. § (1) bekezdése tartalmazza. A polgári jogi kártérítési felelősség általános feltételei közül - a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultnak kell bizonyítania, hogy a károkozó jogellenes magatartásával okozati összefüggésben kára keletkezett, ugyanakkor a károkozó kimentheti magát annak bizonyításával, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az adott helyzetben - egészségügyi intézménytől - általában elvárható magatartás tartalmát az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) káresemény idején hatályos 77. § (3) bekezdése szerinti gondossági mérce - vagyis az ellátásban résztvevőktől elvárható gondosság - tölti ki. A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből következően az I-III. rendű felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy károsodásuk az alperes jogellenes magatartásával okozati összefüggésben következett be.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban kiemeli, hogy a vagyoni károkért való felelősség szempontjából minden károkozás, amely nem minősül jogszerűnek - azaz valamely okból eredően a jog által engedélyezettnek -, jogellenes. A jogellenesség tartalma nem vagyoni kár megtérítése iránti ügyekben az, hogy a törvény a személyek személyhez fűződő jogait - vagyoni jogaikkal egy sorban - védelem alá helyezi, és mindenkit arra kötelez, hogy a személyhez fűződő jogokat

tiszteletben tartsa. Ehhez képest az a magatartás jogellenes, amely személyiséget sért, vagy veszélyeztet. Mindebből arra lehet következtetni, hogy az Eütv. alapján érvényesített orvosi kártérítési felelősségi ügyekben a szakmai szabályok megszegése nem a jogellenesség, hanem a felróhatóság vizsgálata kapcsán bír jelentőséggel. Az Eütv. 77. § (3) bekezdése értelmében minden beteget - az ellátás igénybevételének jogcímére tekintet nélkül - az ellátásban résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával kell ellátni. Az alperes a kártérítő felelősség alól azzal mentheti ki magát, ha bizonyítja, hogy az Eütv. 77. § (3) bekezdése szerint az ellátásban résztvevőktől elvárható gondossággal, valamint a szakmai és etikai szabályok, illetve irányelvek betartásával járt el.

A Pp. 177. § (1) bekezdése értelmében, ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki. Rendszerint egy szakértőt kell alkalmazni, több szakértőt csak különböző szakkérdések felmerülése esetében lehet kirendelni.

Az I-III. rendű felperesek bizonyították, hogy káruk - hozzátartozójuk halála - az alperesi egészségügyi intézmény által végzett egészségügyi ellátás során következett be, az alperes ezért a kártérítő felelősség alól magát csak azzal menthette ki, ha bizonyítja, hogy az ellátás során az orvostól elvárható gondosság és körültekintés követelményei szerint járt el, és a károsodás ennek ellenére következett be.

A Fővárosi Ítéltábla általánosságban kiemeli, hogy a bíróságnak a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékokat a maguk összességében kell értékelnie, és meggyőződése szerint elbírálnia [Pp. 206. § (1) bekezdés].

A Pp. 182. § (3) bekezdése alapján, ha a szakvélemény homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, vagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér, a szakértő köteles a bíróság felhívására a szükséges felvilágosítást megadni. A fél erre irányuló indítványa alapján a bíróság más szakértőt rendelhet ki. Ha a bíróság a bizonyítást hivatalból rendelte el [164. § (2) bekezdés], szükség szerint hivatalból jogosult új szakértő kirendelésére is.

Az elsőfokú eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemények ellentmondásait az elsőfokú bíróság a kirendelt szakértők meghallgatásával - a Pp. 182. § (3) bekezdésének - megfelelően feloldotta, az igazságügyi szakértői intézmény részéről meghallgatott ... lényegében egyetértett az infektológus szakértő véleményével. Az alperes fellebbezési állításával szemben tehát nem arról van szó, hogy az elsőfokú bíróság egyes, perben beszerzett szakértői véleményeket kirekesztett a bizonyítékok sorából, hanem arról, hogy azokat a perben felmerült egyéb bizonyítékokkal együtt, a maguk összességében értékelte a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően. A szakértők meghallgatását követően a

szakvélemények egyértelmű és aggálytalan megállapításokat tartalmaztak arra vonatkozóan, hogy ... tüneteinek alapján az alperesnek gondolnia kellett volna a szepszis lehetőségére, infektológust kellett volna bevonnia a kezelésbe, el kellett volna végezni a Baker-tömlő sebészi ellátását. Az alperes e mulasztásai okozhatták, hogy a szepszis diagnózisát az alperes nem állította fel korábban, így annak adekvát kezelése is elmaradt, ennek alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont le következtetést az alperes kártérítő felelősségére, tekintetbe véve azt is, hogy a szakértői vélemények e tekintetben is egybehangzó megállapítása szerint az alperes előzőekben részletezett mulasztásai hiányában a beteg élete nagy eséllyel megmenthető lett volna.

Alapítván hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a beteg 2006. augusztusi reumatológiai lelete is magas CRP értéket mutatott, amiből az következik, hogy a beteg alapbetegsége, a rheumatoid arthritis volt az oka a perbeli ellátás idején észlelt emelkedett CRP értéknek. Önmagában ugyanis az, hogy a betegnél korábban is magas CRP értéket mértek, nem elégséges az alperes kártérítő felelősség alóli mentesüléséhez, a korábban mért magas CRP érték nem zárta ki a szepszis lehetőségét, az alperesnek a perbeli ellátás idején tapasztalt magas CRP érték - és a beteg egyéb tüneteinek - alapján a szepszis gyanúját észlelnie kellett volna.

Az előzőekben kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a szakértői véleményekkel összhangban helyesen értékelte az alperes mulasztását, és azt is helytállóan állapította meg, hogy a mulasztással az alperes annak esélyét vette el, hogy ... életben maradjon, eljárása a gyógyító orvostól az Eütv. szerint elvárható fokozott gondossági mércét sértve, a kellő gondosságot elmulasztva, felróhatóan okozta az I-III. rendű felperesek kárát. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt is, hogy az alperes a kártérítő felelősség alól magát kimenteni nem tudta, mert nem bizonyította, hogy ... halála semmiképpen nem vezethető vissza az egészségügyi ellátása során elkövetett fentebb részletezett mulasztásaira, és a kár az elvárható gondos magatartás tanúsítása esetén is bekövetkezett volna.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a máshonnan meg nem térült temetési költség megfizetésére kötelezte az alperest, ugyanis - az alperes állításával szemben - nem szükségszerű, hogy ... alperesi mulasztás hiányában bekövetkező halála esetén az eltemettetésének költségei az I. rendű felperesnél jelentkeztek volna.

A Fővárosi Ítéltábla az I-III. rendű felperesek nem vagyoni kárigényének mértéke kapcsán a következőkben kifejtetteknek tulajdonított jelentőséget.

A régi Ptk. 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói

mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni a kárkori ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is.

A nem vagyoni kár megtérítésére ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultaknak megfelelően bizonyítaniuk kell.

Az elsőfokú bíróság az I-III. rendű felpereseket az alperes károkozó magatartásával okozati összefüggésben ért hátrányos változásokat feltárta, a bizonyítékokat okszerűen mérlegelve az azok orvoslásához szükséges kártérítési összegeket - a káresemény idején (2007.) érvényesülő ár- és értékviszonyokat, valamint a más hasonló jellegű ügyekben folytatott gyakorlatot alapul véve - helyesen állapította meg. Sem az alperes fellebbezésében, sem a II-III. rendű felperesek csatlakozó fellebbezésében nem jelöltek meg olyan körülményt, amely a mérlegelés szempontjait módosította volna, és ennek következményeként a kártérítés összegének megváltoztatására adott volna alapot.

Az elsőfokú bíróság helytállóan, okszerűen értékelte, hogy az I. rendű felperes több mint három évtizednyi harmonikus házasság után veszítette el élete párját, gyermekei édesanyját. Helyesen vette figyelembe a szeretett hozzátartozó elvesztése miatt az I. rendű felperest ért fájdalmat; életviszonyai megváltozását; a személyiségében ezzel összefüggésben kialakult hátrányos pszichikai változásokat, szorongásos zavarát. Helyesen mérlegelte a II-III. rendű felperesek életkorát, az édesapjuk pénzzel nem pótolható elvesztését, támogató jelenlétének felfoghatatlan hiányát, azt, hogy a káresemény mennyiben érintette hátrányosan további életvitelüket, és azt, hogy mindketten nagykorúak, önálló családban élnek.

A Fővárosi Ítéltábla az alperes fellebbezésében foglaltakra tekintettel hangsúlyozza, hogy az I-III. rendű felperesek nem vagyoni kára mértékének meghatározásában annak semmilyen jelentősége nincs, hogy az I-III. rendű felperesek hozzátartozójának általános egészségi állapotát súlyosbító kísérőbetegségei befolyásolták-e, ha igen, mennyiben a túlélési esélyeit. A Fővárosi Ítéltábla ezzel összefüggésben utal arra, hogy a kárfelelősség szempontjából releváns okozati összefüggés nem csupán direkt és közvetlen lehet: az is megalapozza a felelősséget, ha az alperes tevékenysége folytán - mint a jelen esetben - csak az esélyét veszíti el a beteg annak, hogy sorsa másként alakuljon, még akkor is, ha az esély mértéke természettudományos módszerekkel nem határozható meg. Az alperes nem tudta bizonyítani az elvárható gondos eljárását, ezáltal nem tudta kimenteni magát a felelősség alól, mert nem bizonyította, hogy az I-III. rendű felperesek hozzátartozójának halála semmiképpen nem vezethető vissza mulasztására, az elvárható gondos magatartás tanúsítása esetén is bekövetkezett

volna a kár, felelőssége így nem csak - rész-okozati - összefüggésben áll az I-III. rendű felperesek hozzátartozójának halálával.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - helyes indokaira utalással - helybenhagyta.

Az alperes a sikertelen fellebbezése következményeként - tekintetbe véve a II-III. rendű felperesek sikertelen csatlakozó fellebbezését is - köteles a fellebbezési eljárásban is irányadó Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az I-III. rendű felperesek részére jogi képviselőtük ellátásáért a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései szerint megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére, míg az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket az alperes illetékmentességére, és a II-III. rendű felperesek személyes költségmentességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. november 28.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Csordás Csilla s. k.
bíró